

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zenon
Nazwisko: Laskowik
Miejsce urodzenia: Rekście
Data urodzenia: 26-03-1945
Imię ojca: Józef
Imię matki: Maria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Zenon Laskowik został objęty kontrolą w ramach Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Kabaret” (nr rej. 21820), prowadzonej w okresie 08.05.1975 - 07.07.1975 przez Wydział III KW MO Poznań, w związku z „negatywnymi politycznymi wystąpieniami kabaretu >TEY<”. Zarejestrowano go jako „figuranta” tej sprawy w dniu 11.06.1975, pod nr rej. 22176. Według nielicznych zapisów kartotecznych, SOS „Kabaret” zakończono „poinformowaniem władz politycznych”. Dnia 27.08.1975 sprawę „zdjęto z ewidencji”, zaś 28.08.1975 materiały złożono w archiwum Wydziału „C” KW MO Poznań pod sygn. 9395/II. Zniszczono je za Protokołem brakowania akt Nr 65 z 25.04.1988.</p>	<p>Materiały o sygn. 9395/II KW MO/WUSW Poznań zniszczono w 1988 roku. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.</p>	<p>W zasobie IPN ustalono także następujące materiały operacyjne SB z różnych województw, w których mowa o kabarecie „TEY” (jego występach, kontaktach z innymi grupami satyrycznymi, rozpowszechnianiu nagrań z programami „TEY-a” i in.), sygn.: IPN BU 0999/253 (325/III-OB., SO „Tercet”), IPN Ka 036/555 (36572/II, SOS „Operator”), IPN By 044/798 (5480/II, SOS „Występ”), IPN By 044/826 (5510/II, SOS „Nadajnik”), IPN By 044/861 (5545/II, SOS „Magnet”). Instytut posiada też dary osób prywatnych, głównie kasety z nagraniami występów kabaretu „TEY”, m.in. sygn.: IPN BU 3059/35, 36, 38, IPN Gd 1090/8, 9, IPN Sz 410/23, IPN Sz 645/346, 349.</p>

Przechowywane w Bibliotece Wyższej Szkoły
Oficerskiej MSW w Legionowie (częściowo
zanonimizowane) kopie „Meldunków operacyjnych”
Wydziału III KW MO Poznań z 1975 roku,
dotyczących działalności kabaretu „TEY”. Treść
„Meldunków” wskazuje, że mogły być sporządzone w
toku prowadzenia sprawy operacyjnej, którą objęto
„TEY”, celem „sprawdzenia, czy w następnych
spektaklach kabaretu wykonawcy i autorzy
umieszczą negatywne polityczne fragmenty”.
Stwierdzono bowiem m.in., że „wystawiane przez
>TEY< teksty wielokrotnie były kwestionowane przez
Delegaturę GUKPPIW [Główny Urząd Kontroli Prasy,
Publikacji i Widowisk] w Poznaniu”, a dodatkowo
twórcy nie stosowali się do poleceń cenzury,
wystawiając „fragmenty zakazane, a nawet w ogóle
niecenzurowane”, uzupełniając teksty „o elementy
antysocjalistyczne i antyradzieckie”. Odnotowano
również, że z Departamentu I MSW uzyskano „serwis
nasłuchu” Radia Wolna Europa, gdzie w audycji
„>Czarno na Białym< (...) nadano teksty ballad z
programów kabaretu >TEY<” oraz wyrażono
przypuszczenie, iż niektóre z utworów, „zwłaszcza
zawierające negatywne elementy polityczne”, mogły
być „kolportowane w różnych środowiskach
społecznych”. W meldunkach przedstawiono też
krótko historię tego kabaretu oraz działania
represyjne podejmowane wobec jego twórców.
Wskutek „informacji dla władz politycznych”,
przekazanej przez Służbę Bezpieczeństwa, „Komitet
Wojewódzki PZPR, Wydział Kultury Urzędu
Wojewódzkiego oraz Delegatura GUKPPIW
przeprowadziły rozmowy z kierownictwem >Estrady<
oraz z wykonawcami kabaretu >TEY<”, ograniczono
liczbę ich występów, a teksty ponownie
przedstawiono cenzurze, „która dokonała
dodatkowych skreśleń”, zabroniono „występów poza
stałą siedzibą, chyba że występy te zostaną
zaakceptowane przez Wydział Kultury Urzędu
Wojewódzkiego”. Jednocześnie każdy z
wykonawców miał otrzymywać tekst programu „do
zapoznania i podpisu”, zobowiązując się tymże
podpisem „do wygłaszania tylko i wyłącznie tekstów
w oryginalnym brzmieniu”. Nieprzestrzeganie tego
skutkowałoby „automatycznym zwolnieniem z pracy”.
Wszystkie programy były też nagrywane i
przechowywane przez 10 dni „u dyrektora
>Estrady<”. Do sprawy wykorzystano także tajnych
współpracowników (ps. „Jan” i ps. „Piotr”), jednak w
ocenie SB było to niewystarczające, toteż na każdy
spektakl delegowano „pracownika Wydziału III” KW
MO Poznań, aby nagrać występ i „porównać z
tekstami uzyskanymi w cenzurze”. Zenon Laskowik
wymieniany jest w meldunkach jako współtwórca
kabaretu „TEY” oraz jeden z wykonawców.
Przywołano też fragment jego występu z programem
pn. „Dieslus Ursus Super Star”, gdzie zauważono
rozbieżność wygłoszonego monologu z treścią
przedstawioną cenzurze. W konkluzji ostatniego z
meldunków (prawdopodobnie z końcowego etapu
sprawy) podano, iż dane dwóch autorów tekstów, w
tym Zenona Laskowika, „należy pozostawić w
ewidencji Wydziału >C< [KW MO Poznań]”.

Akta o sygn. IPN BU 03264/1561 (T 5297).

Dokumentacja KM MO Gdańsk dotycząca operacji krypt. „Gotowość” (przygotowania do wprowadzenia stanu wojennego), zawierająca „materiały źródłowe do meldunków” z 1980 i 1981 roku, jak notatki „na temat sytuacji społeczno-politycznej”, zestawienia, wyciągi z doniesień OZI, dokumenty wytworzone przez NSZZ „Solidarność” (teksty uchwał, oświadczeń, wydawnictwa itp.). Znajduje się tu notatka służbowa funkcjonariusza KM MO Gdańsk z 24.01.1981, w której zrelacjonował on rozmowę, jaką usłyszał w przeddzień w gdańskim autobusie, wracając „do miejsca zamieszkania”. Dotyczyła ona rzekomego aresztowania w Poznaniu Zenona Laskowika oraz drugiej osoby (także członka kabaretu „TEY”). Według relacji, Z. Laskowik w „ubraniu koloru czerwonego”, trzymając w rękach „sierp i młot”, „ciągnął (...) na łańcuchu” kolegę „w ubraniu biało-czerwonym”, co wyglądało „jakby Polska była ciągnięta przez ZSRR”. Podsluchiwany pasażer miał też twierdzić, że jeśli obaj aresztowani nie zostaną uwolnieni, „cały Poznań będzie strajkował”.

Akta o sygn. IPN Gd 0207/46 (911/13/11).

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Przegląd” (nr rej. 8586), prowadzonej przez Wydział III KW MO Radom w 1982 roku, w związku z Ogólnopolskim Przeglądem Piosenki Studenckiej „ROPA”, organizowanym przez Centrum Kultury Studenckiej przy Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu, mającym odbyć się w dniach 12-14.11.1982. Zenon Laskowik został wymieniony w notatce służbowej funkcjonariusza Wydziału III z 25.10.1982 oraz w meldunkach operacyjnych z 02.11 i 21.12.1982 wśród artystów - „profesjonalistów”, którzy początkowo zapowiedzieli udział w tym wydarzeniu, ale finalnie go odwołali. Jak odnotowano, „odmówili występów w dniu 13.11.[19]82 roku, akcentując w ten sposób swoją solidarność w bojkocie imprez kulturalnych przez środowisko kultury”, wyrażając „protest przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego”. Informacje uzyskane przez SB wskazywały również, że wykonawcy „studenci - amatorzy” także „mogą odmówić udziału w tej imprezie (na znak solidarności)”. Sytuację tę uznano za zagrożenie w zakresie „propagowania wrogich poglądów i działalność skierowaną przeciwko linii politycznej partii”, w związku z tym Służba Bezpieczeństwa zasugerowała przesunięcie Przeglądu Piosenki na inny termin, do czego organizatorzy przychyliili się. W toku sprawy wykorzystano 2 tajnych współpracowników (ps. „Janos” i ps. „Piątka”), 2 kontakty operacyjne, 2 kontakty służbowe, „przeprowadzono 2 rozmowy operacyjne z kierownictwem WSI”, „poinformowano władze administracyjne uczelni”. W meldunku operacyjnym z 21.12.1982 Naczelnik Wydziału III KW MO Radom podsumował działania SB w ramach SOS „Przegląd”, stwierdzając m.in., że „właściwe rozpoznanie sytuacji operacyjnej w ochraniających środowiskach pozwala podjąć szereg przedsięwzięć profilaktycznych - jak w powyższej sprawie - które w kontekście całości spowodowały uniemożliwienie odbycia legalnej imprezy, z zamiarem jej wykorzystania do eskalacji niepokojów w środowisku akademickim”.

Akta o sygn. IPN Ra 08/771 (773/IV).

Akta Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Skorpion” (nr rej. 7662 KW MO Kielce, nr rej. 720 KW MO/WUSW Radom), prowadzonej w latach 1970-1989 przez Referat ds. SB KMiP MO Radom (wówczas woj. kieleckie), a następnie Wydział III KW MO/WUSW Radom / Wydział OKPP WUSW Radom, celem rozpoznania „wrogich wpływów kleru na młodzież akademicką” poprzez działalność Duszpasterstwa Akademickiego. W aktach znajduje się egzemplarz meldunku operacyjnego Wydziału III KW MO Radom z 21.12.1982, odnoszącego się do planowanego na 12-14.11.1982 Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Studenckiej „ROPA”, organizowanego przez Centrum Kultury Studenckiej przy Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Zenon Laskowik został tu wymieniony wśród siedmiorga artystów - „profesjonalistów”, którzy początkowo zapowiedzieli udział w tym przedsięwzięciu, a następnie „odmówili jednak występów w dniu 13.11.br., akcentując w ten sposób swój protest przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego”.

Akta o sygn. IPN Ra 08/1071, t. 1 (1086/IV).

Akta paszportowe Zenona Laskowika nr EAPO 57745, zawierające dokumentację z lat 1973-1988. Znajdują się tu m.in. dwie karty Mkr-1, którymi wydziały operacyjne SB KW MO Poznań zwracały się do tamtejszego Wydziału Paszportów o wypożyczenie tychże akt paszportowych. Pierwsza karta, opatrzona datą 27.12.1979, stanowiła wniosek w tej sprawie ze strony Zastępcy Naczelnika Wydziału III. W drugim przypadku, kartą Mkr-1 z 19.06.1981, o dostęp do nich wnioskował Zastępca Naczelnika Wydziału II. Na kartach nie podano powodów tych wystąpień. Na odwrocie każdej z nich znajduje się potwierdzenie odbioru dokumentacji przez funkcjonariusza - odpowiednio Wydziału III i II KW MO Poznań.

Akta o sygn. IPN Po 822/57745 (EAPO 57745).

Opracowanie Samodzielnego Wydziału Spraw Obronnych Głównego Urzędu Kontroli Publikacji i Widowisk pn. „Informacja o ingerencjach w kontrolowanych materiałach o tematyce obronnej i związanej z bezpieczeństwem państwa (rok 1986)”, przesłane 09.03.1987 przez Prezesa GUKPiW do Ministra Spraw Wewnętrznych gen. broni C. Kiszczaka. W części opatrzonej nagłówkiem „Krytyczny stosunek do WP w środkach masowego przekazu” przywołano „najbardziej charakterystyczne przykłady ingerencji dokonanych w materiałach związanych tematycznie z Ludowym Wojskiem Polskim”. Wśród nich wymieniono tekst Zenona Laskowika pt. „Najlepiej nam było”, który Estrada Poznańska zgłosiła cenzurze „na imprezę pt. >Derby Konińskie<”. Utwór został „zakwestionowany” w całości, a jego treść przytoczono w cenzorskim opracowaniu. Refren zaczynał się od słów „Najlepiej nam było przed wojną...”.

Akta o sygn. IPN BU 0296/65, t. 5 (4/KS/132).